

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8321200383
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8321200383.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobkyne: V. V., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v C., na ul. Z. č. XXXX/XX, právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom - advokátom, so sídlom vo Svidníku, na ul. Sovietskych hrdinov č. 66, proti žalovanému: KRUK Česká a Slovenská republika, s.r.o., so sídlom v Českej republike, v Hradci Králové, na ul. Československé armády č. 954/7, IČO: 247 85 199, právne zastúpenému ŠMÍDA advokátní kancelár s.r.o., organizačná zložka, so sídlom v Poprade, na Námestí sv. Egídia č. 42/97, IČO: 47 255 773, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 10.885,47 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 21.06.2022 č.k. 21Csp/15/2021-196, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Humenné zo dňa 26.07.2022 č.k. 21Csp 15/2021-214, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v spojení s opravným uznesením s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Žalobkyni sa priznáva náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením (ďalej len napadnutý rozsudok) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 6.000 eur. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Žalovaného zaviazal na zaplatenie súdneho poplatku.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej z rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 03.09.2020, vydaného vo veci 11Csp 108/2019 bolo zistené, že žaloba žalovaného voči žalobkyni o zaplatenie sumy 21.770,95 eur s prísl. bola zamietnutá. Uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom poistnom OTP refinanc expres na úver vo výške 23.840 eur bola považovaná za bezúročnú a bez poplatkov, nakoľko nespĺňala náležitosti podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch a z dôvodu nesplnenia podmienok na postúpenie pohľadávky.

3. V danom prípade došlo k priamemu porušeniu spotrebiteľského práva žalobkyne v jej neprospech. Toto porušenie spotrebiteľského práva spôsobil úmyselne žalovaný, pričom porušenie noriem spotrebiteľského práva môže nastať nielen uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere v rozpore so Zákonom o spotrebiteľských úveroch a § 52 Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, ale aj inými právnymi postupmi, ktoré znevýhodňujú spotrebiteľa.

4. Primerané finančné zadostučinenie má viacero funkcií, predovšetkým je to sankčná funkcia, uhradzovacia a preventívna. Súdu je známe z jeho činnosti, že žalovaný takto postupoval nie len v tomto

jednom prípade, ale išlo o množstvo takýchto zmlúv, ku ktorým boli uzatvárané dohody o zrážkach zo mzdy a teda vedome porušoval právne normy spotrebiteľského práva v neprospech spotrebiteľa, čím spôsobil nerovnováhu v právach a povinnostiach.

5. Výška priznaného finančného zadosťučinenia v sume 6.000 eur je primeraná, nakoľko žalovaný sa snažil v pôvodnom konaní získať od žalobkyne sumu 21.770,95 eur, na ktorú právo nemal. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

6. Žalovaný ako podnikateľ je povinný postupovať s odbornou starostlivosťou, a to predovšetkým vo vzťahu k spotrebiteľom, je povinný uzatvárať zmluvy o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách v súlade s právnymi normami spotrebiteľského práva, tak aby nespôsobil škodu a pochybenia v neprospech spotrebiteľa, čo však v tomto prípade bolo zo strany žalovaného podnikateľa jednoznačne porušené. V predchádzajúcom konaní bolo preukázané, že porušil právne normy spotrebiteľského práva, a to vedome, opakovane v bližšie neurčených počtoch prípadov.

7. Pokiaľ ide o trovy, o týchto sa rozhodlo podľa ust. § 255 a § 262 C.s.p.

8. Proti tomuto rozsudku, s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žaloba žalobkyne bola v celom rozsahu zamietnutá. Ako dôvod uviedol, že prvoinštančný súd svojím postupom, konkrétne nedostatočným odôvodnením rozsudku, opakovane v tej istej veci porušil právo žalovaného na spravodlivý proces najmä tým, že skutkovo a právne svoje rozhodnutie nezdôvodnil. Takéto odôvodnenie rozhodnutia je nepreskúmateľné, nezrozumiteľné, nezákonné a svojvoľné.

9. Podanie žaloby o zaplatenie veriteľom na súd v pôvodnom konaní v dobrej viere a za účelom právnej ochrany jeho práv, nesmie byť dodatočne sankcionované, ani v prípade zamietnutia žaloby veriteľa pohľadávky zo spotrebiteľského vzťahu. Súd sa vo svojom rozhodnutí ani nezaoberal argumentáciou žalovaného, resp. jej presvedčivým vyvrátením, v ktorej vo svojich podaniach spochybnil oporu konania žalobkyne, ktorá v rozpore so základnými princípmi spravodlivosti, ani len nevrátila dočasne poskytnuté finančné prostriedky, čiže v konečnom dôsledku zostali v jej držbe. Ba dokonca sa snaží svoj etický pochybný zisk ešte zvýšiť vyfabulovaným sporom.

10. Dôvodová správa k Zákonu o ochrane spotrebiteľa relevantné informácie o účele § 3 ods. 5 a práva na primerané finančné zadosťučinenie neuvádza. Pri hľadaní účelu právnej normy je teda možné vychádzať len z právnych úvah, súdnej praxe a historického vývoja predmetnej právnej normy. Z logiky veci a aj podľa rozhodovacej praxe súdov je účelom práva na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa vytvorenie motivácie pre spotrebiteľov iniciovať spor s dodávateľom, ktorý môže priniesť benefit aj ostatným spotrebiteľom, najmä vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky alebo konštatovanie nekalej obchodnej praxe. Postavenie spotrebiteľa ako žalovaného v súdnom spore pritom naplneniu účelu predmetnej právnej normy v zmysle vyššie uvedeného nezodpovedá. Ustanovenie o práve na primerané finančné zadosťučinenie bolo do slovenského právneho poriadku zavedené novelou predchádzajúcej všeobecnej právnej úpravy ochrany spotrebiteľa, zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, vykonanou zákonom č. 616/2004 Z.z. O skutočnosti, že vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie bol od počiatku koncipovaný ako podmienený aktívnym uplatnením práv v súdnom konaní žalobou ako relevantným procesným úkonom, nie sú vzhľadom na súvislosti predmetnej novely Zákona o ochrane spotrebiteľa z roku 1992 žiadne pochybnosti. Právo na primerané finančné zadosťučinenie bolo do právnej úpravy zavedené doplnením poslednej tretej vety § 26 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa z roku 1992, ktorého prvé dve vety obsahovali vecne rovnakú úpravu ako prvé dve vety dnešného § 5 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Skutočnosť, že subjektom oprávneným na primerané finančné zadosťučinenie, teda podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa z roku 1992 aj Zákona o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, bolo aj združenie na ochranu spotrebiteľov potvrdzuje, že vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie je podmienený aktívnym uplatnením práv v súdnom konaní žalobou ako relevantným procesným úkonom. Samotné združenie na ochranu spotrebiteľov vzhľadom na svoje hmotnoprávne práva a povinnosti nemôže mať v predmetnom spore postavenie žalovaného. Na vyššie uvedenom závere nič nemení ani zmena Zákona o ochrane spotrebiteľa vykonaná zákonom č. 132/2013 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon o bankách. Uvedenou novelou bolo oprávnenie združení na ochranu spotrebiteľov uplatňovať primerané finančné zadosťučinenie z právnej úpravy vypustené, nie však z

dôvodov majúcich čo do činenia s podmienkami vzniku nároku na primerané finančné zadostučinenie, ale len z dôvodu, že takéto oprávnenie ide nad rámec príslušnej európskej smernice a môže spôsobovať vznik neodôvodnených nákladov pre dodávateľov. Aj z účelu § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa hodnoteného aj v kontexte historického vývoja príslušnej právnej normy teda vyplýva, že úspešným uplatnením práva v zmysle poslednej vety § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, je len jeho uplatnenie prostredníctvom žaloby.

11. V prejednávanej veci podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti žalovaným tu naplnená nie je, lebo žalobkyňa neuplatnila žalobou žiaden konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti určených na ochranu spotrebiteľa, napr. nárok na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Žalobkyňa ako spotrebiteľka v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 11Csp 108/2019 nevystupovala v pozícii žalobkyne. Ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pritom má na mysli situácie, keď spotrebiteľia sú aktívni a podajú žalobu, resp. vzájomnú žalobu a teda spotrebiteľia žalujú konkrétny nárok a uspejú. Úspešné uplatnenie nároku z porušenia práv a povinností musí vyplývať z právoplatného rozhodnutia. Kým nie je právoplatné rozhodnutie, nemožno hovoriť o úspešnosti v spore. V prejednávanej veci sa žalobkyňa žalobou domáha primeraného finančného zadostučinenia, ale nedomáha sa žiadneho konkrétneho nároku titulom porušenia jej práv a povinností, t.j. z nároku z titulu náhrady škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve a o takomto jej nároku nebolo právoplatne rozhodnuté.

12. Žalovaného ako postupníka nemožno považovať za osobu, ktorá zodpovedá za údajné porušenie povinnosti podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa a ďalšej úpravy v zmysle § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, keďže ním je v konkrétnej veci zosplatnenie úveru v rozpore s podmienkami podľa Zákona o bankách. Za predpokladu, že by sa v konaní preukázalo porušenie práv žalobkyne, bol by za porušenie zodpovedný právny predchodca žalovaného - banka, ktorá so žalobkyňou uzavrela zmluvu o spotrebiteľskom úvere a ktorá je v zmysle rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 03.09.2020 vydaného vo veci 11Csp 108/2019 naďalej vlastníkom predmetnej pohľadávky, keďže nedošlo k platnému mimoriadnemu zosplatneniu úveru a tým ani nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pôvodnej pohľadávky.

13. Žalobkyňa navrhla rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť.

14. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

15. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

16. Pokiaľ ide o námietky žalovaného o porušení jeho práv na spravodlivé súdne konanie, s týmito nie je možné sa stotožniť.

17. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom odmietnutia spravodlivosti.

18. Na rokovaní Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktoré sa uskutočnilo 03. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie

rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.“.

19. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, je potrebné považovať za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajinú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napr. vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém, prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok justičný omyl.

20. Je nevyhnutné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

21. Odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s ust. § 220 ods. 2 C.s.p.

22. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, prebral a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Pod procesným postupom sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

23. Čo sa týka žalovaným namietaného primeraného finančného zadosťučinenia, v tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale Zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

24. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie

od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

25. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

26. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

27. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. Podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej Zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, zakladajúca právo spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie, je naplnená nielen vtedy, ak súd vysloví porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi v akomkoľvek rozhodnutí v prospech spotrebiteľa, ale aj vtedy, ak tak urobí vo forme konštatovania porušenia len v odôvodnení rozhodnutia ako otázky predbežnej.

28. Podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti je dokonca daná i pri konštatovaní porušenia len v odôvodnení rozhodnutia ako otázky predbežnej, čo priamo vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.05.2022 vydaného vo veci 3Cdo 31/2020.

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 30.01.2019 sp. zn. 6Cdo 127/2017 uviedol, že ust. § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávateľa ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany.

30. V ďalšom rozhodnutí vydanom vo veci 4Obdo 45/2012 z 24.06.2013 Najvyšší súd Slovenskej republiky zaujal názor, že pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa.

31. Z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov nevyplýva, že spotrebiteľ musí uplatniť porušenie svojho práva len podaním žaloby a že uplatnením práva už nie je obrana spotrebiteľa ako žalovaného v súdnom spore. Pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle ust. § 3 ods. 5 vety tretej Zákona o ochrane spotrebiteľa sa úspech spotrebiteľa viaže na uplatnenie porušeného práva alebo povinnosti z tohto alebo osobitného zákona. Miera úspešnosti, či neúspešnosti sporovej strany nie je pre vznik nároku rozhodujúca. Cieľom tohto ustanovenia je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Nezáleží na tom, či aj spotrebiteľ prípadne porušil niektoré svoje povinnosti voči dodávateľovi a prípadne v akej miere sa tak stalo. Uvedené priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 13.12.2022 vydaného vo veci 9Cdo 324/2020.

32. Pre priznanie práva na zadosťučinenie spotrebiteľa, ktorý úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov

je rozhodujúcim kritériom primeranosť požadovaného zadosťučinenia; jeho konkrétnu výšku určuje súd úvahou so zreteľom na okolnosti každého jednotlivého prípadu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2022 sp. zn. 7Cdo 92/2021 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 4/2022 pod č. 48).

33. Vo veci 11Csp 108/2019 Okresného súdu Humenné bola žaloba žalovaného proti žalobkyni o zaplatenie sumy 21.770,95 eur s prísl. v celom rozsahu zamietnutá. Dôvodom zamietnutia žaloby bolo to, že právny predchodca žalovaného OTP Banka Slovensko, a.s., nepostupoval v súlade s ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, a preto postúpenie pohľadávky s poukazom na ust. § 39 Občianskeho zákonníka nemožno považovať za platné. Aj keď je nepochybné, že zmluvu uzatváral so žalobkyňou právny predchodca žalovaného, bol to bez akýchkoľvek pochybností žalovaný, ktorý po neplatnom postúpení pohľadávky si v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 11Csp 108/2019 uplatnil plnenie, na ktoré mu zákonný nárok nevznikol, nakoľko na uplatnenie takéhoto nároku mu chýbala aktívna vecná legitímácia. Žalovaný je teda tým subjektom, ktorý vo vzťahu k žalobkyni postupoval v rozpore so zákonom, ak si v inom konaní uplatňoval voči žalobkyni plnenia, na ktoré mu nárok nevznikol. Takéto konanie žalovaného, ktoré mohlo mať za následok vznik bezdôvodného obohatenia na úkor žalobkyne, nemožno hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ust. § 4 ods. 8 Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov.

34. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, tam to závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané vzhľadom na všetky okolnosti prípadu je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 6.000 eur, tak ako to určil súd prvej inštancie. Takto priznané finančné zadosťučinenie nepredstavuje ani 1/3 -tinu sumy, o ktorú sa žalovaný vo veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 11Csp 108/2019 chcel bezdôvodne obohatiť na úkor žalobkyne, od ktorej napriek neplatnému postúpeniu pohľadávky požadoval zaplatenie čiastky 21.770,95 eur s prísl. Je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej hrozila konaním žalovaným, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal, ak v inom konaní si uplatňoval plnenia, na ktoré mu nárok nevznikol.

35. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok v spojení s opravným uznesením v jeho napadnutej časti postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

36. Zároveň úspešnej žalobkyni bola priznaná i náhrada trov odvolacieho konania v súlade s ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p.

37. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).